

Politik för ekonomisk jämlighet

**Partiet
Vändpunkt**

En ekonomi i balans

Människans samspel med naturen är grunden för vår ekonomi. Att hushålla med dess resurser är avgörande för allas välmående. Hur vi utformar våra ekonomier har därför stor betydelse för oss, för naturen och för framtida generationer. Ekonomisk ojämlikhet ökar i nästan hela världen. I Norden ökar den som allra mest i Sverige. Vår nuvarande ekonomi drivs av att produktion och konsumtion ständigt ökar. Denna eskalerande förbrukning av råvaror har på bara några hundra år börjat rubba det stabila tillstånd som planeten befunnit sig i under de senaste 10 000 åren.

Därför behövs en ny ekonomisk politik för investeringar i hållbar infrastruktur. Riksbanken behöver få bredare direktiv för hur de ska förhålla sig till hållbarhet. Svenska storbanker ska se till att de har täckning för sin verksamhet så att skattebetalare inte behöver komma till undsättning vid nästa kris. Staten måste öka sitt ansvar över samhällsviktiga funktioner. Även för vardagslivet behövs det en ny ekonomisk politik. Lokalt vill vi gynna gemensamma former av företagande för mer samarbete inom ekonomin. Vi vill öka tryggheten på arbets- och bostadsmarknaden. I en tid av global instabilitet ser vi dessa åtgärder som nödvändiga för långsiktighet i svensk ekonomi. Ekonomin når dock längre än landets gränser. Vi vill därför att transnationella företag ska betala vinstskatt i de länder där de är aktiva. Inom EU vill vi minska finansiell spekulation.

Väldigt stora inkomstskillnader gynnar inte samhället som helhet. Beskattning av stora tillgångar behöver därför återinföras i Sverige. För att styra bort från användning av fossila bränslen behöver vi även öka skatten på koldioxidutsläpp. Vi föreslår skyddsmekanismer för att dessa åtgärder inte ska drabba låginkomsttagare eller boende på lands- och glesbygd. Vårt gemensamma kapital behöver investeras i våra gemensamma behov. Därför ska vinstdrivande skolverksamhet inte längre finansieras med skattemedel. För att erbjuda likvärdig offentlig skola och vård ska staten ansvara över deras finansiering. Tryggheten till de system som reproducerar vårt samhälle kommer att stärkas med vår politik.

Därför har Partiet Vändpunkt beslutat:

1. att den ekonomiska politiken ska utgå från klimatomställningens och artutrotningens krav, minskad social ojämlikhet och ökad mänsklig livskvalitet.
2. att BNP ska ingå i ett bredare mått med indikatorer för välbefinnande, klimat och miljö.
3. att klimatomställningen kommer att kräva betydande investeringar i socialt och ekologiskt hållbar infrastruktur, varför investeringar som ökar ohållbar konsumtion liksom privat konsumtion måste minska för att kunna minska utsläppen.
4. att kooperativt och medarbetarägt företagande ska gynnas med förändrat regelverk och vid offentliga upphandlingar.
5. att förändra aktiebolagslagen till att styrelser i större företag till en del ska innefatta även andra intressenter än aktieägarna t.ex. representanter valda av medarbetarna eller lokala företrädare för samhällen där man har större verksamhet.
6. att kommunerna ska få ett lagstadgat ansvar att inrätta egna eller samägda allmännyttiga bostadsbolag som ska erbjuda billiga hyresrätter.
7. att bolag som passar som monopol ska drivas som statliga allmänintressebolag med början med elnäten, järnvägsunderhållet och läkemedelsförsörjningen.
8. att reservkraven för bankers utlåning ska höjas kraftigt och att bankerna ska betala försäkringspremier/avgifter som motsvarar värdet av såväl insättningsgarantin som stödinsatser vid finanskriser.
9. att staten ska erbjuda medborgarna ett parallellt betalningssystem genom Riksbankens försorg, användningen av kontanter ska garanteras och tryckningen av sedlar och präglingen av mynt ska ske i svensk offentlig regi.
10. att Riksbankens politik ska breddas med mål om social jämlikhet och ekologisk omställning vid sidan av prisstabilitet.
11. att statsbudgeten ska ha en separat del för lån för investeringar som främjar sociala och ekologiska mål, en del som ska ligga utanför överskottsmålet.

12. att expansion av penningmängden, s.k. kvantitativa lättnader, ska kunna ges ut av Riksbanken, i samordning med regeringen och med hänsyn till risken för inflation, på följande tre sätt: a) direkt till medborgarna som ett tillskott till basinkomsten, b) till investeringar som främjar sociala och ekologiska mål och c) till offentlig konsumtion i lågkonjunkturer.
13. att arbetstagarens möjlighet att själv välja att arbeta deltid ska stärkas och att en lag om sänkt heltidsnorm ska införas, innebärande en stegvis sänkt normalarbetstid.
14. att arbetstagarens rätt till trygghet ska stärkas genom att allmän visstid ska avskaffas, inträdet i a-kassan ska underlättas och intyg om nedsatt arbetsförmåga ska endast kunna ifrågasättas av läkare.
15. att RUT-avdraget ska avskaffas och resurserna tillföras kommunerna i en satsning på att anställa fler med kortare normalarbetstid inom välfärdssektorn med fokus på tunga vård- och omsorgsyrtken med kortare utbildning.
16. att CO₂-skatten höjs och att intäkterna betalas tillbaka till alla medborgare, med särskild bonus till boende i glesbygden och landsbygd nära mindre orter.
17. att fastighetsskatten återinförs och blir proportionell. Ett skydd för låginkomsttagare bör också införas.
18. att införa en skatt större nettotillgångar som tas ut på alla svenska medborgare oavsett var i världen de bor, med avdrag för uppvisad inbetald skatt i andra länder.
19. att införa en skatt på större arv och gåvor, beräknad på sammantagna gåvor och arv under livstiden.
20. att jordbruksfastigheter som brukas av familjen själv har en högre gräns för när tillgångs-, arvs- och gåvoskatt börjar tas ut.
21. att skatten på utdelning av fåmansbolag ska vara densamma som andra kapitalinkomster.
22. att transnationella företag ska betala vinstskatt i alla länder där det är aktiva. Andelen vinst som redovisas och beskattas i varje land ska baseras på faktorer som försäljning och lönekostnader.
23. att krav ställs på transnationella företag att erbjuda humana arbetsvillkor och respektera mänskliga rättigheter.

24. att EU inför en skatt på finansiella transaktioner för att minska finansiell spekulation. Intäkterna ska inte gå in i EU-budgeten utan gå tillbaka till medlemsländerna, och bland annat användas för att finansiera klimatbistånd och social välfärd.
25. att huvudmän som är vinstdrivande inte ska tillåtas driva skattefinansierad utbildning, vård eller omsorg samt att alla överskott ska återinvesteras i verksamheten enligt lag.
26. att skattefinansierad vård, skola och omsorg ska omfattas av offentlighetsprincipen
27. att lärarkåren och rektorerna i de offentliga skolorna ska vara anställda och avlönade av en statlig myndighet för att garantera en likvärdig skola med goda arbetsvillkor för lärarna.
28. att skolor som läggs ned ska erbjudas drivas vidare som kooperativ av personalen eller föräldrarna och förmånliga villkor ska erbjudas för detta.
29. att sjukvården behöver få en starkare professionell bas och därför vill vi avveckla hela systemet med New Public Management samt utvärdera internationella exempel som gjort detta.
30. att sjukvårdens finansiering ska överföras till staten med en öronmärkt statlig sjukvårdsskatt som tas över från regionerna.
31. att utreda markvärdesskatt som potentiell skattebas.

